

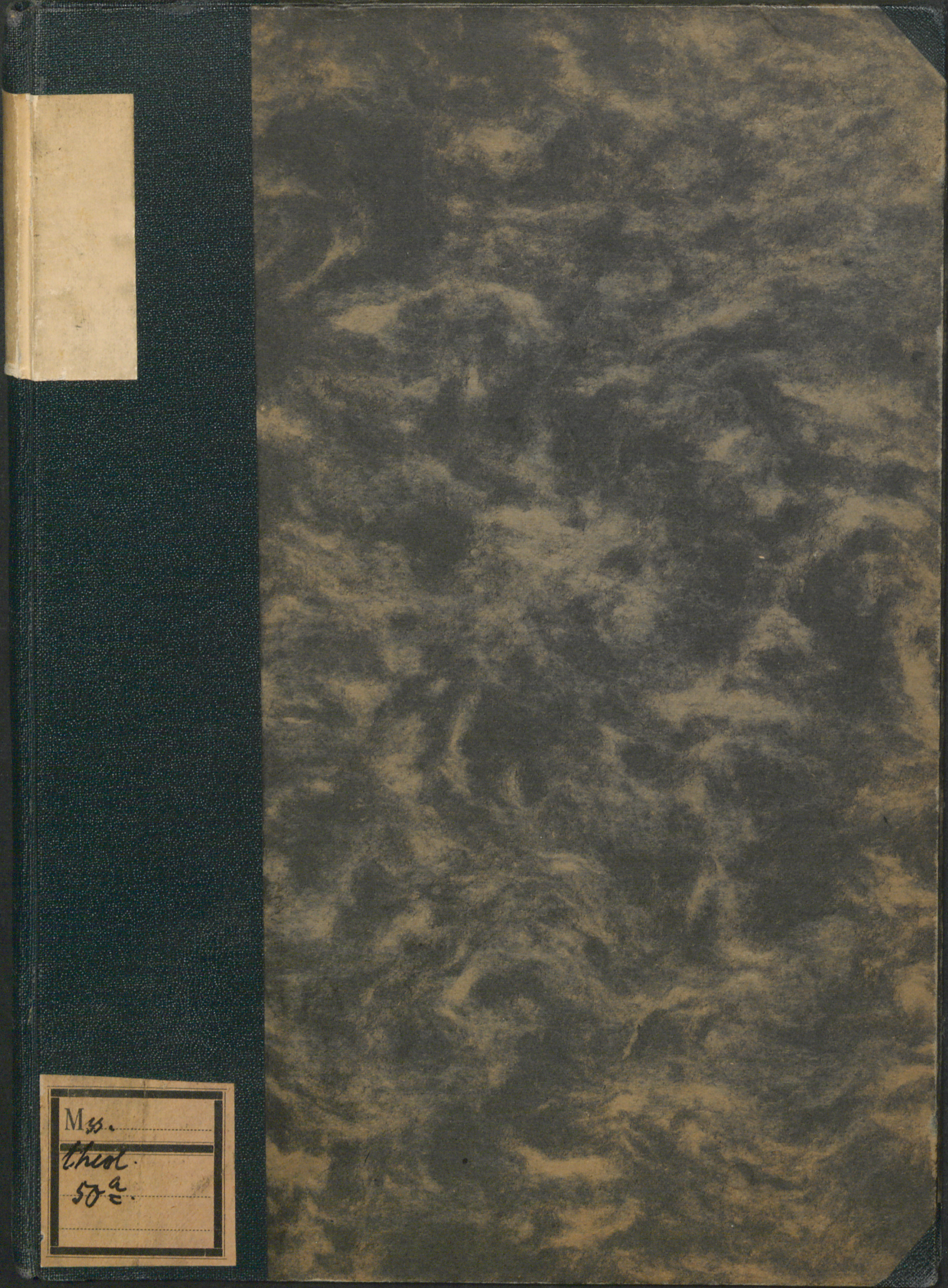
Marsilius Ficinus

Sammelhandschrift : Universitätsbibliothek Rostock, Mss. theol. 50.a

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1810600677>

Handschrift Freier Zugang

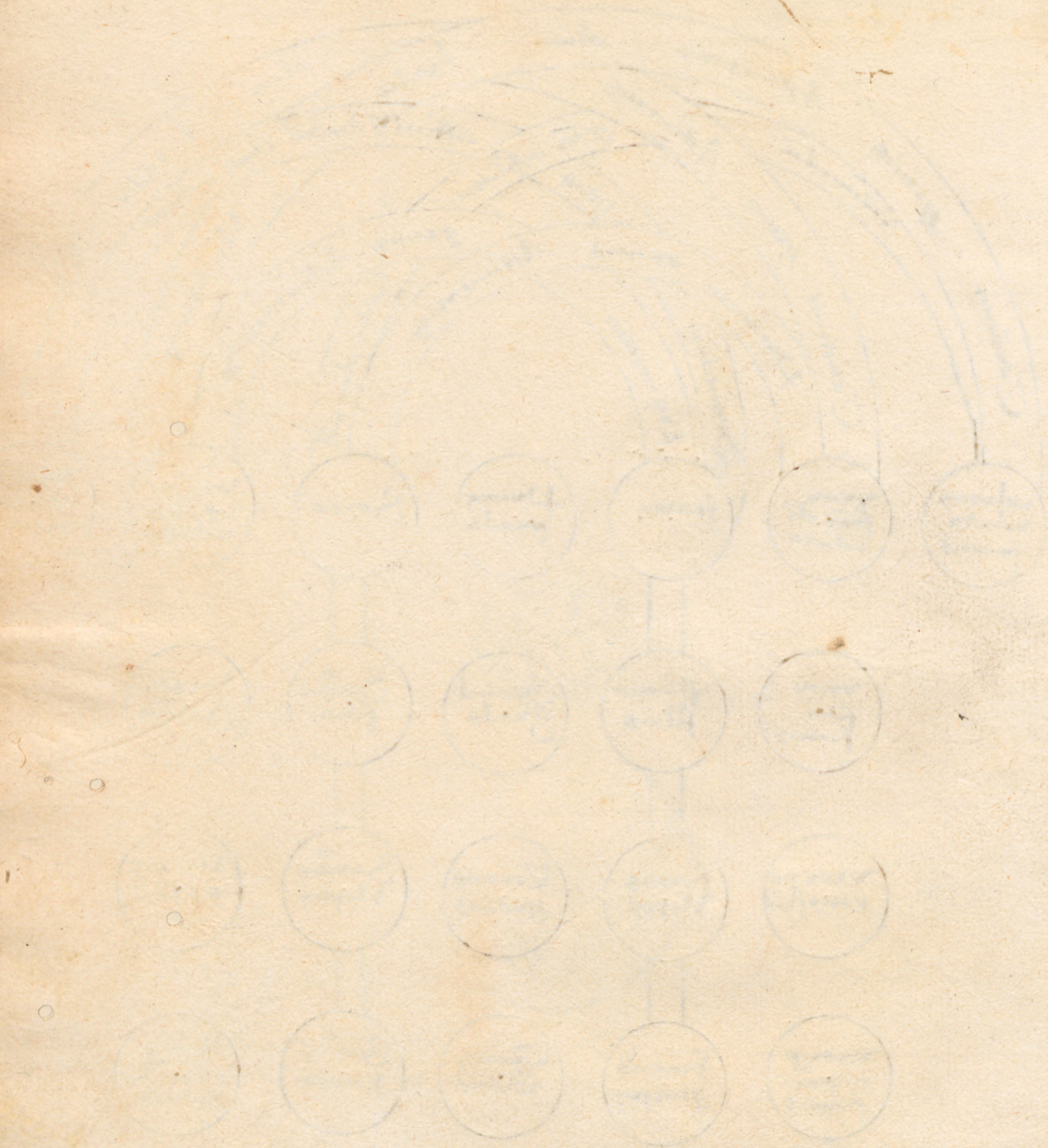
Ms.
theol.
58^a.

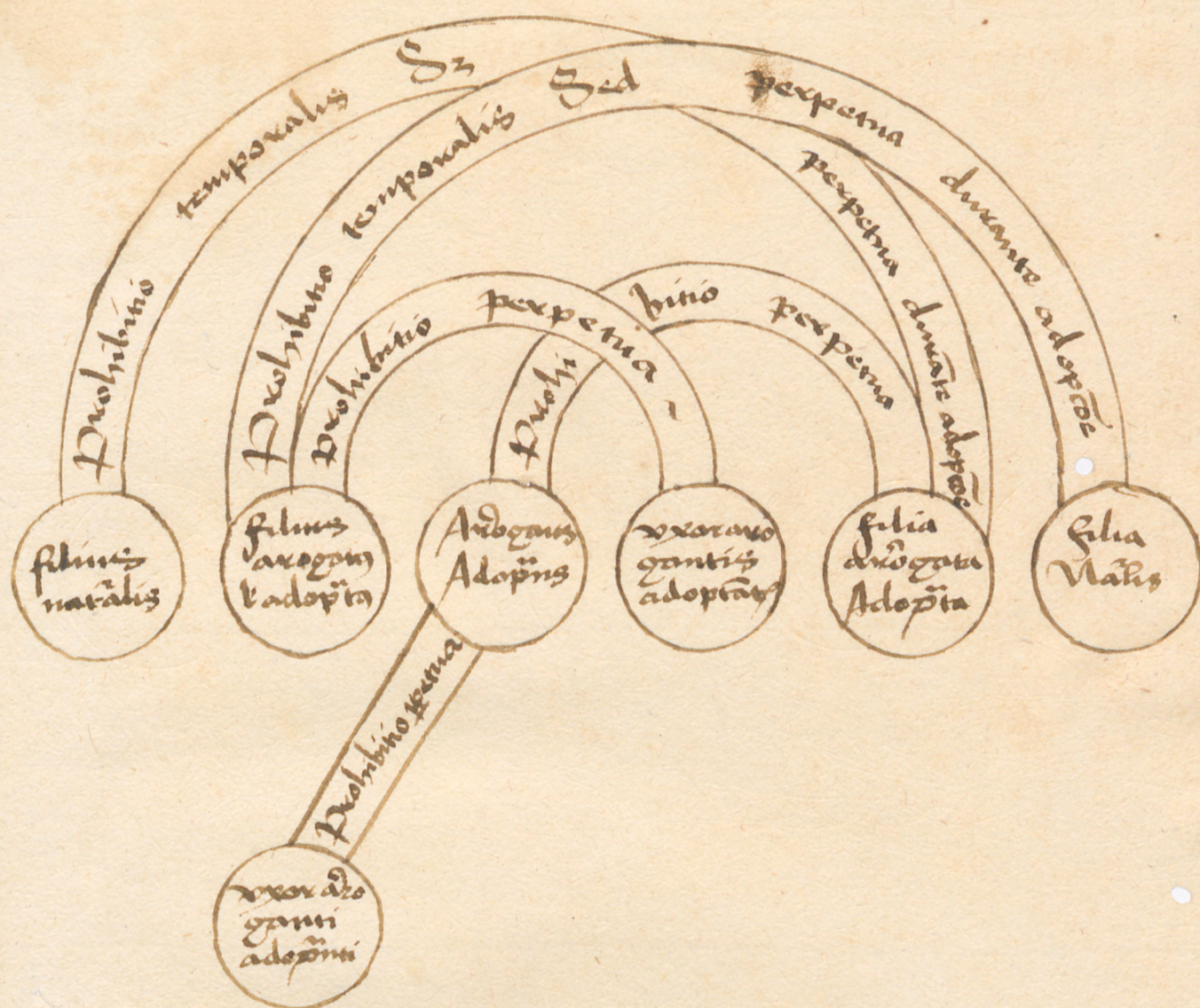
Diese Handschrift ist aus
Fb. 1244 (Fro, Summa Trierorum
1499) herausgelöst worden,

Mss. Theol. 50^a.

Quomodo singuli Angelos Custodes habeant

Manuscriptus Vaticanus. Philippus Callimachus.

P. Iatonicum finis est Complutonicum mi Callimache quor
In celo dii et stelle sunt totide nra terras: esse demonum
legiones totideq. inq. leges demones contineri q. in celo
sunt stelle. duodecimq. esse demonum principes: quodmodum et duo-
decim sunt in zodiaco sunt sig. Preterea alios q. de Saturnos
esse varios alios martios atq. solutes. Saturnus pro alior. stellaz
ta nra q. videntur varios demones censent atq. cognoscunt.
Addunt tot insup. esse humanum ordines animar. q. et stelle
et demonum leges commiserant aliasq. alior. in demonum
in siderum ta nra q. nunq. appellaturq. sunt. Nos vero
demonos appellamus genios. Ingenios duces Ingeni singulos
singulis animas a lege fatali et ab ipa q. labuntur aie in
corpus. perant am dispositione influxuq. nob. accommodatos
q. mentes nre q. rems dixeruntq. q. da dmonib. sensib. q. no
parent quotidie facti quada oculisq. persuasione ira ferme
ducantur ut naves gubernando a gubernatore regunt. Quisq. quod
modum verum d. his rationis. Na. hic ea uclamat Epila et huius
tas huiusq. sublimiores exemplares vix admittit. Ad-
mittis h. veritas (ut equide audio) mi Callimache inq. p. toris
nre sectator. sed ut video no. ea h. ut ipa affirmas. Et
in v. nra q. heat boni demoni in ipa multos apprise bonos
h. os affirmas. Ne vocis Apollinam p. fert demoni. Ne Quarta
Mercuriale alias p. tra Saturnum: alias q. uitas Ioni. Semp. et
magnumtas marum et humanitas veritasq. Veneremur.

De Callimache nostrum huc possumus pollidemone & Gimmone
Salve Igo Salve Meum Callimache Pollidemone. Hinc vero
Salve totiens. qd bonis d'monibus obsequans; malis Invenim
d'monibus damnavis: de quoniam polane pugnans: qd Calli
machus no sonat super qd polane. Quid mirum ex te cer
tamie victoria & potestate. Nempe si unum d'mone quonda
scilicet & mercuriali Uixes: & marino Achilles & Venereo
Aeneas & multis p'mis sp'itus evaserit. in arte fida m'itoy
custodia possum missim ibis.

Concordia Mosi & Platonis. Et q't m'ti p'ti d'ilo & p'ti
Maestus Finius Maestello l'us & moribz ornatis. Sed.

Venerabilis Pythagorae: qd Origenes no s'ltu Pytha
gorae: Veru et p'tis pene o'ibz anp'it. Cu ex mo
p'oras & p'toras legisset libros: ait se in p'toe Mosem agnisse
nihilq' aliud esse platonem qd alium Mosē amiralia loq't
Quod tunc qui te opus beati ad academia vocat: no ita ad pla
tonica disciplina: qd ad lege mosana exhortant. Na in p'm
ingressus academia fueris: occurret tibi p'ammenides: qui o
mni d'monstrabit deū esse: veru om' ideas i. ex p'lania vocat
eminentissimū d'monem & producentē. Occurret Melissus & Zeno
qui s'ltu deū venera esse d'monstrant: cetera vero videri. Ve
ner obuius & Timaeus ostendens mundū adeo sue benignitatis
grā fuisse creatū: deniq' a p'ncipio relictū & creatū: d'm
aerem p'm sup aq's m'undū fuisse: atq' h' o'ia ita d'm p'masua
q'dm diuine planerūt voluntati. Deū fuisse h'ores adeo s'lti
p'ter: ut omni dei in v'ris cultorū: & ceterozq' d'm collo
candū. Offerent ibide se i. pollinū pythagorae & Menexen

6
 & Cuius: differentes: eximia homines ab imo uerū dei Vultu
 creatos: atq; sub p̄ximū dīminorū: p̄tina custodia positos
 lege a solo quoda dei m̄ro accepisse: ac demū post m̄di
 m̄su exera (deo iubente) uisulatos. Ubi Philebus.
 Theetetus phedon phedrus. Socrates in sola dei ip̄s fide
 atq; finis: nūq; v̄nē esse docent. Andrius & Senec quēda
 Atheniensē verū dei mundū esse dispositū asserente: den
 q; uerū om̄ esse m̄fina: maxie vero si deus fiat hō: sup̄hos
 itaq; adeo uelites effulminant: hūiles vero probant: itaq;
 deo charissimos: deniq; oīa p̄ducunt: sine descenderit
 infernū: sine in celū ascenderit: eos ubiq; dīminū hūm
 aequos. Andrius Hermia Herasimq; & Carisim ibi do
 cet: deū uerū om̄ dūcē tamq; p̄ez esse fīl & fīlū: atq;
 in singlari ip̄s amore sumus p̄tini bonū. Docet uero
 dīnismū circa om̄ uerū esse om̄ta ip̄s grā oīa: cuiq;
 causam esse bonorū om̄: deinde v̄os hoc ordine distigū
 p̄tini: ut alii p̄tina dei uelut efficiēte atq; alii
 sapias seu exemplū: alii bonitas itaq; sine om̄ iferat.
 Docet uero Socrasinos dīmina misteria uerū p̄p̄
 di nō posse: sed p̄mitat̄ mentis deo p̄sitq; demū fieri: ut
 itaq; abiq; similitudinē subitū hūm in nō fulgeat: sequipm
 ia dat. Pro inde aspiras Herū p̄hamphilm dīmino
 iussu amonitis iurgent: q; uenitib; atq; secreta ueniet.
 Ille ut p̄ ellisia p̄m perducet. q; nū: nōne paradisi fignat.
 Oūdet & inferos digro & p̄garouū antū ad limbū: Eade
 ubi Socrates multis ubiq; rōta ihermat: docetūq; et̄nitas
 m̄ra hūda: nobis & multo magis q; tempis. Contemenda
 esse caduca ut dīequam̄ eterna: p̄stare in uicis ^{uel} p̄gūstus

pati q̄ inferre. Nihil tantu tendenduq̄ aliud / q̄ ut
p̄missum Indu oia cunctis an offerre possimq. Inq̄
festos penitentiāq̄ voluntaria p̄tor: an oia p̄labat
esse salui hom̄ necessaria. Sed ad ea tūcēb̄ maxie spe
randu: ne antiquata in morbo insanabilis p̄torē euadat.
Maneb̄ deniq̄ nos p̄h̄ v̄is m̄re ip̄a exatissime v̄is
nam / tam dū veli q̄d d̄m̄no deniq̄ verbo tūq̄ facti
tioq̄ p̄stham̄. Illic 3 Laches ad v̄ebra d̄h̄torē festi
os penitentiāq̄ hortab̄. Verū m̄ nā generosū. Chm̄
nō de p̄veria. Hic enī v̄ Brani a p̄stina quada m̄orē
m̄orē m̄p̄ania: oia in cōp̄is in forme m̄oda p̄f̄is̄
ap̄iet. Rursus q̄ adiūcet si p̄ma ip̄a p̄uitas m̄orē v̄stima.
mortalitatisq̄ v̄stimenda. Deniq̄ Crivias in ip̄s Ara
deniq̄ penetrabit: itaq̄ m̄os̄m̄ orandū p̄lamabit. Den
in v̄reant̄ m̄undi h̄orē p̄stemo (q̄d 3 p̄rothagos dix
ciat) effecisse m̄tera si similitū atq̄ d̄m̄ alma quada imple
nisse gr̄a: qua p̄manente / m̄oris in ai in cōp̄is forme
bonis p̄mo fuerent. Invidiaris q̄ suis sub v̄ere p̄e
mo enī collocasse: exigua quada salubrit̄ p̄m̄orē d̄ḡsta
tōe v̄na fectura p̄rogamū. Cūm p̄p̄f̄isse h̄orē m̄sup
ne quid d̄m̄ inḡderet. Verū in h̄o adimnis paulat̄
accidit d̄m̄ent̄. parit̄q̄ legib̄ m̄q̄ indices m̄q̄ ob
p̄aret: divina v̄la enamisse gr̄a. Ideoq̄ m̄m̄pe in ha
bū / cōp̄is m̄ortos / 3 v̄is p̄st̄m̄m̄ / laboresq̄ m̄ndisse
atq̄ d̄m̄ ex h̄orē illis / aduersiones admodū disp̄tes fuisse
v̄stam̄. Quod quidē m̄fidiane malo q̄da d̄m̄os: sub m̄p̄
lenitatis voluntatis efa / m̄f̄olūre m̄ndisse. Im̄q̄ 3 p̄h̄
d̄m̄os: 3 D̄m̄ia in Academia testabam̄. Sed ut v̄ede /

7
 annis ad Crina: Hic tibi ostendit / Den la humanu
 opifium suu / Nam penita improbat / ut pote quod ex
 diluvio paulatim profundi enascerat / quo et purgaret
 malignitatem & usum punitum / reas ingenti aquarum
 diluvio abluisset. Neq; vero primum est amica sua
 Ma Ptois Academie duns. Latens arguendum esse
 dicentis preceptis suis donec sacerdos aliquis qd ho in
 reus appareat: qui fons orbis veritatis aperiat: qd
 deniq; sequantur omnes. Hactenus a pto a q ptois lingua
 loquuntur preterea plinius a Philo Divinu Intellectu
 dei filiu coli debent ab ipso deo pte manante vel itaq;
 a loquente verba: vel itaq; alius lum. Quod quide
 Iamblicus egyptiorum testimonio comprobatur. Den suu ipis
 pte filius apertis notans. Numeratq; Angelos archan
 gelosq; & vna pte qd a Promis nonenatio distribuit
 mo. affertq; Caldeorum oracula in qba vna in de potina
 & Intellecto a pte manans. Ignemq; exprimit. Sed
 quid d' Amelio dicit. Hic prohemiu illud Evangelii Io
 annis quod in sacris scriptis lego. pannis totu colligit aut
 admirat. Hic illi. Tu vero Marcelle pte Academia
 ingessus misteria h' ab his heroibus itaq; accepis: ac insup
 alia plura / aut maiora / q no capis expta. forsitan per
 ore clamabis. Bonu est hic esse. faciamus via tabna
 culoru milia.

Confirmatio Christianorum per Sottira.

Marcellus Finius Paulo ferobanti Insigni Theologo. S.D.

Ipse vnicuique opus Pauli. fore nonnullos qui punitate
 Ingenii vel paritate Indicii: alio q nos loqui sensu

capiant singula demonstrare formam & si non signa q̃
 Job atq; Ioannes Baptista in adumbratione fore quada
 christi salvis auctore quasi (ut haec loquor) p̃figurasse.
 Idq; hoc uocē p̃cipue fuisse: ut dicitur illu p̃funder
 Lucianu qui in oib; d̃xisset bonis Christianis: dūq;
 non peperit: audens fidei nostri maxime d̃videre:
 q̃ & tanq̃ miru simplices: oia q̃ apud hoies bō habet:
 libenter amittunt: & tanq̃ deformi s̃pos vlt̃ cunctatib;
 redditib; exponunt. Obiitendū aut̃ Luciano simplices
 d̃vident: Socrates aut̃ alios sapientissimus & magnū testimo
 nio p̃hor & apollinis oraculo indicans. Hic ego non
 audi quada simplicitate: Imo singulari m̃is excellentia
 atq; (ut p̃to Xenophonuq; testant) diuinitate varinimiq;
 ingenito: eterna bona cadens: In oia aia vicia p̃posuit
 incommodaq; corporis: Media p̃seruit & modum: atq; fou
 tunc mala oia vlt̃o submittit: sola aut̃ malo d̃minimiq;
 sempiterno p̃curant: vni dumtaxat pietatis/charitatisq;
 meritis offit̃is. Quippe qui p̃pria negligens comoda: nullaq;
 d̃remis p̃culo: tanq̃ aiaq; medicus: memib; hom̃ ubiq;
 circa fines paruos purgandis inueneret. Dū supbia
 aut̃ oia d̃restans. Mansuetudine vero & Chastitate: religio
 q̃ paucis approbat: solu veri amoris d̃uinitatisq; stu
 liū p̃fuit: ambiciosa suaz excludit p̃fessio. Diuinit̃is
 ubiq; nitit̃ testimonis: formaq; illis heret fide: prius in
 s̃p̃s morib; est d̃remis: aut̃ id qd̃ inuē est: nulla tā labo
 roso offit̃i p̃mū humanū p̃perans: sed recto ob id p̃culo
 & mori se subiiciens. Nempe ad h̃ vni se a deo missū: asse
 nerabat: malloq; dicebat deo q̃ hōib; obseq. Sed audiam;
 Socrate qm̃ paucis: apud inq; Indies ira d̃amant̃. Ne/

8
meo esse tale: ut adeo civitati tributus fuisse videar.
Hinc potestis advertere. Non humani certe id esse vi-
dendum: quod ego quidem mea omnia obo neglexi. Cum in
hac rei familiaris negligentiâ inopiaque tot amos tam perse-
vere: vestro semper invenio bono: dum singulos duem
tamquam per autem nam maiorem sua deus omnia virtutis hinc.
Quod si quâ pro officio meo mercede impetrare humana quida
id vanos hinc. Hic ille. Insuper dum corripit peccatores: et calce
promissus salutat promissio: et altera promissus genâ obit
altera. Denique tam ex veritate adunâ exponat: ut ab ipso
iis Imperatoris fuerit accusatus: quia ipse palam pietatis officio
non edicantur. Quid vero dicta quod in se fatale defendit post
In iudicio non defendit: neque excusant se ipsum: sed indices ac-
cusant: et in eorum post abire noluit. In ista necesse sit
stimulâ liberrime sumis ostentis patetque posteris exempla
damna: immo in patria viginti annorum pater d' forte
factum et ipso sororis varicima vindicta quod dimittis per
eo necesse subito sequitur. Laione vespere paulo ante
obitum infirmum a Senatore exhortationemque eum ad pietatem
homo tene. Quid quod in eâ hō d' calice aut benedictione et
in obitum ipso d' gallo sit mentio. Mito proreca multa
sororis ea facta quod dicta non ab ipso quidem sed a discipulis
eius quamvis propriis scriptis quibus christiano aduersus
Lucianum maxime ostendit. Multa quod eum sit et ea quidem
maxima: que d' minime hic infuso: d'que abstractio mens
a corpore et quasi quada infigitio videtur. Hec vero
neque facile epla caper: neque benigne forsitan nonnulli
reperire putant fortasse sorore ne quasi eum in corpore
per defensorem pareo.

De Salute Plurimorum ante Christi aduentum

Mox: Fr. Anthonio humani Serezanensi. S. D.

Recepta Mosaiica In duo genera apud Theologos
distinguntur. Alia ad naturale moraleque ius p-
tinent. Alia ad ceremonias & iudicia. Prima illa a deo
Moysi data sunt ad populum. Secunda Moyses ipse osti-
muit Divinitus inspiratus. Quibus prima omni hominum generi
semper servanda mandantur. Secunda Indicos solum astrin-
gunt: videlicet usque advenisse ipsos aduentum. Prima quae
diximus adeo divina sunt: ut nunquam ex iuris liberalium insti-
tuto: vel solo naturali iudicio cognita esse possint. Quid enim
in eis aliter ducitur praeter dei omnis iuris/virtutis morale.
Pythagoras & Socrates & Plato/aliique philosophi alii dei originatores
optimisque moribus instituti. Eiusmodi sine Mosaiica sine Mo-
rali disciplina: Inferos dirigit. Supra vero sine sapientia
Christi gratia mereri non possunt. Quia tunc in media quidam
regio perhibetur. Vbi in ipso limbo d' Messie aduentum se
perphetas: qui deinde futurae suabantur si per angelos certasse
creddebantur. Hinc gentiles futurae ante Indici: sub ipsa Chri-
sti spe vivunt: & in praesentia Christi: fixos expectant. Legisti
quae d' pace unquam in ipso bello scripsimus ad Panistha. Lege
item quae d' Bello quidam in ipsa pace: paucis ante bellum dictis
Roma scripsimus ad pacem quidam florentini Archiepi scriba
Transcribo tibi ex his illis exemplar.

Prospera In factis Foris. Vasa In Virtute fodimus
Item Simbaldo filio Patri forislini dmi

Mausilio Firimis Laurentio Medici humani S. D.

9

Vigens amor erga te meus egregie Laurem
 Dubet tandem me tibi dare Ingenia dona. Con-
 templator coeli huc omnia qua cernit oculis: existimat
 nisi coelum. Ergo si coelum ipse hodie dederit Lau-
 rem: an quid eris prius? Sed nolim me prius dūco-
 rasse. Nam gratis natus amor omnia dat accipere
 gratis: neque pro coelo quā: sub ipso coelo parvi laure
 ripendi potest. Tandem Astrologi enī nati omni fan-
 tamentissimum: nūc facti in Orbis Coelestia reperantur
 De Luna prius hand male aspirat: Martem autē Saturnum.
 Deinde aspirat hūc Solem et Iovem: Mercuriumque et Venere.
 Quam Astrologi faciunt fortunatum: nūc facti in coele-
 stia disposuerunt: hūc illi Theologi hūc faciunt: qui ipse
 meriti sibi staret eade rempauerit. At vero magnum
 id est nimium Inges. Magnum certe. Agredere in bono
 ipse Ingenie Laurem. Maior admodum est ille coelo
 qui te fecit. Maior coelo eris et ipse in prius agendi
 sperneris. Non enim sunt hī alii nobis ex querenda
 Nempe totum in nobis est coelum: quibus Ignis vigor Intel-
 lectus et celestis origo. Principio Luna quāda in nobis suffi-
 cit aliud preter naturā illa divina animi et corporis motu
 oritur. Mars dūm celeritate. Tandem vero Saturnus:
 Proinde Sol Venus: Imperat legem: Mercurius rationem:
 Venus humanitatem. Eya attingit iam generose adulescentis
 animi hūc in modum: una meum ipse hūc coelum. Luna ma-
 xime divina in corporeque motu dūm in nimia maius cele-
 ritatem tarditatemque faciem. idē singula matutina et
 opportune praetert: neque vix quā par est properet:
 neque Serius differat. Praeterea Luna hūc in te ma ne-

spiciat minime: id est deum ipsum: id est deum ipsum: a quo
alms semp uadios accipit: ut ubiqz colas preceris
ipm a quo habeas & in id ipm ut sis colendus. Inueni
qz lone h' est diuinas hmasqz leges. Quas nup m
gredia. Siquide abue alegibz qbz ora dstant:
nihil est aliud qz perire. In Mercurium uenit id est
in xpm / & uoz fiaz qz ane dirigat. Neqz abqz preu
dentu dftio qaz agdia n3 dicit agamene qpra
ca no possit uoz pbatite ueldene. Rursu horez si
cuniaru luteranuz experit qdanno rem arbitret
de mure. Deu in Venere ipaz id est hmanaz figat
Inuenit. Qua uidelicet amonet ut meminerit no posse
a nob lueris magm aliqd possideri: nisi hoies
ipos possideas: quoru gra reuena ora ft ream.
Hoies an alias prouit esm qz hmanis posse capi.
Eam cane neqn gremias: forte existimans hmanis
humi nata. Est em hmanis ipa pprmi corpore
Nimpha: coelesti origine nata. Ethezeo an alios
dilecta deo. Syda e' aia pnsqz: ft amor & charitas.
Omli e' gntas & magnimtas. Mang preceat libal
& magnistrentia. Pedesqz comitas & modestia. Tom
deniqz rempania & honestas deus & splendon. O
egia forz. O egrogm precatulu. Lauent m:
Nimpha in nobilis in totu me arbitrio est. Si hanc
ipe n gmbis inueneris ppruqz diueneris: os tibi
dulces afferet annos & pulchra faciet prole parentz
Deniqz (ut sumari dicit) si har roe prudente si ipe
Ince coelestia in sig / in mnera / pperaueris omz
furoz minas effigies: auspiciisqz diuinis / una absqz dubio
beata ages

Pulchra pulchri corporis & pulchre mentis
 Maecilius Eiusque florentius Familiaribus suis:
 Ruesus Lamentio Medici. Item Bernardo Bembo S.D.
 Vix vti disputant: Quatuordecim dicunt: Poete
 clamant quibus hoies exhorrentur: ad verum vir-
 tuis amor. Hec laude equide & admittit. Alioquin
 nisi vō laudare esse ipse non bonus. Sed puro videntur
 ipse si quod pulchrum in medium, multo melius quod vā homin-
 ad se impellenda amicos adhaerentia. Frustra puella
 adolescentis amicos laudas verbisq; describis: quo stim-
 los illi amoris inuenias: ubi ipsam pulchre puellae foris
 adolescentis oculis queas offerre. Monstra si potes formo-
 sa digito: nihil amplius hic nō opus est verbis. Di-
 nō pōt quanto facilius vehementiusq; pulchritudo ipsa
 quod verba prouocet ad amandum. Ego si amabilem videris
 ipso spectare in spectu hominis perferamus: hāc opus exu-
 suatoribus meis ultionis. Inueniat cūq; cognoscere possit
 persuasit. Fuge hoies vegetissimis spiritibusq; sensi-
 bus peditum. Robusto corpore. Prospera vultu ne forma diuina.
 Congua membrorum amplius. Proceritate diuina. Finge
 humo pūpae se mouentis: & dextere ornate loquens: dulci
 canentis gratoque videntis: necq; amabilis usq; neminem
 admiraberis: si vñtū cuiusmodi (in vñtū videtur) non
 ames: non admireris. Age igitur ut facilius diuina in
 spectu: ex digna pulchri corporis fite ne cogres reddere sin-
 gula singulis. Corpus nō aut ipse est umbra forma
 vero corporis vñtū pōt: refert aut foris. Quamobrem
 conuincas illa & spiritus sensus in corpore: quadamo
 sapientia aut referat aut prudentia. Robor corporis aut fortitudo.

Corporis sanitas: quae in humorum ipsamque consistit: ac si
fuerit ipsa. Pulchritudo quae membrorum ordo ostendit,
colorque decorus: iustitiae ordine & splendore nobis ondat.
Amplius quidem liberalitate / atque magnificentia. Magis
nimis vero proceritas / Dexterior illa urbanitas
& comitatus ornatus sermo oratoria. Cantus dulcis pac
tica familiaritas. Denique visus ille gratissimus effectus gau
dium respiciet: quo nos vultu ipsa perfundit. Atque se
neca vultus felicitatis. Collige iam singula quae narramus:
vultus intera / muneraque in vultu. Venerandum subit
admirandumque spectantem manifeste videbitis. O quam amabilis
O quam mirabilis est hec ac fortis: cuius umbra quaedam est fortis
corporis: tam vulgo amabilis: tam mirabilis. Quam vero
vultus ipsa ubi oculis cerneretur / gratissima pene ad se
ipsam singulos spectare statim alligaret / tamen quod dubio vultum
(si manifeste cerneretur) de formae sua diceretur proinde
et fugatur. Agere igitur o animi divina ipsa vultus
ideam fortis semper ante oculos habeamus. Hec nos gra
tiae splendoris statim allinet suavitatis ordinis atque harmoniae
ingens oblectabit: bonorum copia prorsus implebit;

71

— ALI. —

Romilano Valens Auftrachtlicher & moribus no mediocriter
eruditio philosophus pro preceptoris in suis venendo
S. D.

Tuis d' uelut oibus Dn factus essem, uti fide scilicet
usque adeo ut no magis uerba, q' sincere, Nasomianum
mili illud usqueque receperim Elogium. Perdet &
a nostra nostra salute sola: mi penitissime literis &
virginitate moribus valentissime valui. Reminiscam est
mili unde, angustias p' animi mei plurimas:
vere scandis: ut aut: founta phantasmata flantibus
ma dulcissima / Abing / optimam aucti q' habetimo
Emporio p' hunc, sup p'etoli & ac Heroni fuluastularem
los copiosissime lectas: longe p'nostissima mente uenosa
litterario ludo Buelli p'festa. Itaq' ubi p'rimo auspici
tissimus ille magis apud nos imbecunus: no potui non
vixit n' grandisq' / a p'ari q' optie. Mili q' p'etia mouit
suppedaneo / no inuenio letandis: a ex inuenio intimis
p'etisulo gaudendis auctum: d' confinio mei q' amantiss
amandi. Tandebat sane, reuaz ille domito / Phillippa
Macedoni Tuiamq' / p'etia q' substatulat inuenit: sub ca
regi dementia / ac honestopio fuisse p'ari, q'm plurimius:
a philosophum ales Tangetia Nymarchides i Atheresi
daunet gymnasio. L' craba no magis quonita: fons ille &
Romano q'ta lingue Cicero. Maum filuola p'm oculis
delictis / ea p'etia / ex alio mactero / p'etia amas p'u
fisse: ut p'etia reatippo milimur Imbrendis. Non inuenia dul
tissime mi Valerij: Si. vniuersa Buelli c'mitanda letabu
da, sese sup se lenius uisa f'u: re no mo suffragio om

selectum: Verum adhuc ipsum Instimende Invenitur floride / Peta-
 vissimum nunc Insuper Admonet. Non Invenientes forte rines
 illi: de parentis felicissimum / ne impissimum etiam nunc
 nominati / neca cara solute Informanda merito possent
 rei accusam: Quid ad Vbertum. D' Ingeniis moribus
 Paula Vergens reliquerit exarum. Quid regulis suis Vberti
 comes pueritiam / D' generosa leberum educatione In un-
 versa precepit. fide denique Intra fabis nunc no Indig-
 pueris. Na 2 vs. pmo suum Instimendum (qd' e nunc
 laet. q' em re laetare quinet) fide p'suadens nunc est ut In-
 clara prode a Vm rena flecti / erudienda / ex pro In d'
 parabili / bonum / beneq' doctum quunt eruditione nunc et fiant.
 Sub cuius fœcula nunc / in hincini nœois vim nœfuo dene
 aut (puerulorum) his dene amos In merdularis / Alexander
 barbari Inbuenit merdularis. S' In pueris: quum In
 facile vlenissimum censetur: poemum autemq' sententis
 ad vnum ut Inflament / libertateq' an ex philosphoz laet
 p'puloque ad comode ut autupent: Et barbarie horridulor
 gmatiorum nunc traminant. S' nunc p'p'us vltq' amue
 o'ba persuadeant. Libuit Igo vltis conuincit Ego phiano
 modulante. Inimic apud re madulanti nœfualis
 Dicit Jo Claris quips colit amra cohore
 Dicit To fœuli docta mœra p'no
 Rectus ades vltis / laus Inmemoria Buelli
 Faustus ades. Van' ^{vlt} mulierq' fane
 Duc fane omis: omisq' fane nra verba
 Dicit. laurigeris d' data thura fons
 Salus o nra d' fœlita edon flammis
 Cinnicos superos / Nestorisq' dicit

16
Vale mi Inhumanissime Valere: Vale & Salve: Etiam enim Michae
Unitu Venamtu nū for Deligat. Hanc et ipse Vissum te
no mo diligit: Sempque diligit: sed et amat su Inhumanissime
adamantius Serene: crissima arundine excedit gladii nū.
Dum Dux Inhumanissime. M. D. octavo Idy Decembrib.

17

Regimen cō pestilentia Sive ēpi
diniā Ruerendissimi dñi Raimundi Episcopi
Auerisensis Cimitans Regni dacie artis medi
cine doctoris expressim

De Signis pronosticis eius
Secundo de Causis
Tercio de remediis
Quarto de constrictionibus cordis et pñ
cipalium membrorum
Quinto ac ultimo de pleuritidonia

De signis pronosticis eius.

Signa pronostica pestilentie sepe ad pñs
assignantur. Primum est qñ in una die
estimali aëria sepe mūtatur ut d'mane apparet
pluiosa d'inde nebulosa. d'inde venosa et p
cipue a vento meridionali. Secundū signū qñ
sepe in ipse estimali dies apparet solutū obscurū
et plūd velle d' nō pluit d' mō si dñi durandū
tū emendū est d' magna pestilentia. Tercū
est qñ sunt multe muscæ super terrā. Hoc signū
est q' aëre ē venenosus et infectus. Quartū ē qñ
stelle videntur sepe pñdē et vērū signū est q' aëre
est infectus et q' multi sūt vapores infecti sūt in aëre
Quintū signū ē qñ Camera videt volat. Et sic
habemus in mechanis ista contingūt qñ Camera
apparet sūt interfectio hōm in bellis. Vñ versus
Mors fuit vrbis caput. Sicut mare. Vol operit

Legimus mirum plebs peste fame cruciatur. Sextum
signum est. quod multa fulgura et tonitrua sunt et
perpetua venientia a parte meridionali. Septimum
signum est. Quod multa ventositates a meridie pro-
cedunt. Unde enim sordescunt et imunde sunt. In igitur
ista res apparet imminendum est de magna pestilentia
nisi deus omnipotens illa sua pietate velle amovere;

De causis pestilentie

Causa pestilentie est triplex. quoniam enim
venit a radice inferiori. Ita quod sensuatur
apparere nobis immutatio aeris. Et quoniam venit ab
utroque. scilicet a radice superiori et inferiori fit.
A radice quidem inferiori ut nos videmus. ex latrina
prope camera vel ex aliquo ne putilari corrupti
aere in suba et qualitate. Et de particularis et
per accidens aut aere. In et procedit febris pe-
stilentialis: circa quod multi medici dixerunt se tale
febris pestilentiale non videntes. Quoniam et venit a ca-
daveribus mortuorum vel ex corruptione stagnorum et con-
tingit frequenter in locis corruptis. Et ista de aliquo
universalis aliquo particularis. A radice vero
superiori accidit virtute corporum celestium. ex
quibus spiritus vitalis corrumpitur in aere et de illa dicit
Aureolus l. iii. Et foris alia corpora valde infima.
Vnde impressio celestis corrumpit aere. et per spiritum corrumpit
in homine. A radice vero superiori et inferiori fit pro-
venit quod ex impressione celesti corrumpente aere
et putrefactione cadaverum vel locorum causatur morbus
in homine et talis morbus quoniam est febris quoniam aposte

latrina

et hoc ut in pluribus. Ac uero huiusmodi aliquando
venenosa est et corrupta ledens cor. Itaque nam in
vixit aggrauata. Unde vixit quod non populi sua lesio
illa apparet bona urina et hanc dispositiones digestiones
et in paucis tendit ad mortem. Unde multum me
dici impatiuntur. Vixit autem supposita lo
quuntur et dixerunt. Necesse est hoc quod quilibet pa
ciens: provideat sibi de medico provide et expio.
In istis videntur dicta de causis pestilentie.

Sed circa hoc mouerunt due questioes. Prima
Quare Vixit moritur aliter non et in illa villa
moritur homines et in illa domo in alia aut non
Secunda An tales morbi sint Contagiosi. Ad
Primum dico quod hoc potest contingi ex duobus scilicet ex
parte agentis et ex parte patientis. Ex parte quod
agentis. Et illa Influentia Supercelestis: directus
influit in illam vel illam. quod illam et illam locum. Sed
ex parte patientis quod ille est magis dispositus ad
mortem quam aliter. Unde nota quod corpora magis dis
posita sunt corpora calida: laborum perierunt. corpora in
fecta et huiusmodi poros opulentes multis humoribus. Unde
corpora aquibus sunt magis resoluuntur sunt sunt homines ab
vixit

fryst oft
vixit

vixit

utemur cum vel scruientes balneis et homines qui
calefuit magis labore vel magis uia huiusmodi corpora
magis disposita ad mortem pestilentiam. Ad Secunda
dico quod tales morbi pestilentiales sunt contagiosi. Et
a corporibus effluunt Infeculi humores et sunt
venenosi acie corruptentes. Et ideo fugiendum est
ab Infeculis. Unde in ipso pestilentiali nullo de pace
in omnino populorum: quod per aliquis illorum esse Infeculus

Contagiosus
Mortis

Rao.

Sanos autem p[ro]p[ri]as medi[ci]na visitando Infirmos stat
 longe a parientib[us] venientes sane[ter] vers[us] fenest[ra] su
 et d[omi]ne stare Infirmo[rum] semivoces. Unde parienti
 bonu[m] est per dies unius camera : et frequentia h[ab]ere
 fenestras vers[us] borea vers[us] oriente ap[er]tos. fenest[ra]
 vero vers[us] meridie[na] veniant semp[er] claus[ae]. Venia
 eti[am] meridionalis in h[ab]it[us] duas causas putrefa
 ctiois. Prima e[st] q[uod] debilitat corp[or]a in sanos qua
 Infirmo[rum]. Scita est q[uod] sit p[ri]mo Amphisom[ati]
 Austri vent[us] flans granat[ur] audiri et ledit cor. q[uod]
 aperit poros corp[or]is et intrat usq[ue] ad cor. Quare
 bonu[m] est sano ip[s]e p[er] p[er] p[er] flar vent[us] meridional[is]
 manere in domo per tota[m] die[m]. Si aut[em] non fuerit
 exire maneat in domo usq[ue] ad elevand[um] solis sup[er]
 nem horizon[tem].

De Remediis Pestilentie

V[er]o his causis pestilentie dicendu[m] est : quate[nus] quis
 se debeat a pestilentia p[ro]p[ri]are. Pro quo n[on]da
 est d[omi]na dictu[m] summi medi[ci]ni : per david d[omi]ne q[uod] p[ri]mo
 se debeat d[omi]ne a malo ad bonu[m] et h[ab]ere p[er]ta sua
 confiteri : quare summu[m] remediu[m] est ut ip[s]e pestil[entia]
 penitencia et confessio ceteris medicamentis p[re]ferantur
 promissu in sum[ma] q[uod] bonu[m] remediu[m] est. fuge et lo[n]g[us]
 Infectu[m] m[un]de. S[ed] q[uod] multi comodose lo[n]g[us] m[un]de no[n]
 p[oss]unt. Ideo quantum possibile fuerit. ab eis o[mn]i[bus] causa
 p[re]cedens evitet[ur] et ex[em]p[er] sequenti o[mn]i[bus] co[n]s[il]iis. et p[er]
 ip[s]e commendat[ur] est vent[us] meridionalis : quia live
 Infirmit. Claudan[ter] ergo fenest[ra] vers[us] meridie[na] usq[ue]
 ad hora[m] p[ri]ma[m] aperiant[ur] vers[us] septentrione[m]. Eade[m]

Ps.
Confessio.

Locu[m] m[un]de.

Ois Coit[us]
Vitet[ur]

Vent[us].

De causa ois fetore est cauenda neq[ue] stabulor[um] imp[er]i
placari: & p[er]p[et]ue infector[um] cadaver[um] putrefactor[um]
& maxime feror[um] aquar[um]: Ita In ali quib[us] domibus
conserua[re] aq[ua] per duos dies & noctes: & sunt m[ul]tas
subrezeant aquar[um] In quib[us] suau[em] aq[ua] proiecte q[ue]
et magis causant fetore. Ex ista causa et d[er]iuit
q[uod] aliqui monuim[us] In illa domo ubi talia d[er]iuit
& In alia no[n] ut dictu[m] est. Simile In illo loco ubi
effundunt olea putrida: q[uia] olea putrefacta faciunt
no[n]nu[m] fetore. Un[de] sit per odore aromatizant[ur] cor
& p[er]p[et]ue inuicem: ita ex notina d[er]iuitant. Quare
suauanda est dom[us] ne aer infect[us] subintrat. Aer eni[m]
infect[us] h[uius] est: & putrefactione in domo l[oc]o
dormitionis nat[ur]e causat. Subtilit[er] l[oc]o dom[us] p[er]dara
flamar[um] & fuit ignis d[er]iuit d[er]iuit lignis. fuit et m[ul]ta
fumi gaudet herbar[um] Infrascriptar[um] v[er]o b[er]nolam
Viperi vber[um] organ[um] & h[uius] In apporens absinthii
V[er]o p[er]p[et]ue: authe[m]ese: v[er]o ligni aloes: q[uod] melis
valeret. Si pro p[er]p[et]ue q[uo]d comparari no[n] p[ot]uit. Et
talit[er] fumi v[er]o p[er] os et nares & sit Inuicem
cantharum. Et eade[m] d[er]iuit causa v[er]o ois repleto: Quia
corpora plena malis humoribus Infrim[us] fuit
V[er]o dicit O[mn]ia q[uod] canoris: & illi qui repleto
semper morant. periculu[m] & fine vite sue abbreviat.
V[er]o eade[m] d[er]iuit causa balneu[m] v[er]o emittit: q[uia] modicu[m]
fermentu[m] tota massa corripit. Vnde finit ois
m[ul]tando & v[er]o emittit In quatuor possib[ile] sit ne
ab antelini Infrato aliq[ui]s sit Infrim[us]. Et q[uod] fieri
no[n] p[ot]uit ut v[er]o emittit v[er]o emittit Infrim[us]

Aqua foetida

Putrida Aqua
Olea.

Brand
Röncke.

Herbe

Effectus
paru

Gule malit

bad stub
miden

Anghel
Infrat.

Coma
gin.

Ruta boni
Remedium

Nix

Gedächtnis
in Acto.

Domini et gressu

Actu opus
m.

Vergiss

Efficio

in Administra
do. Saug
m.

Probatum

Crocus
Cassia
Plantago

Si dicitur quod aliquis surgit mor pueri comedat de
ruta lora in aqua munda et sale aspersa in mure
gallia una et duabus hanc mundans. Si aut illud
huius non potest: tunc comedat pane et tota in mure
actero et huius maxie tunc turbido et nebuloso. In tunc
pestilencie melior infra domum mane vide qua erit
Nec est sanum nec per villa et mure. Domus et a
perge et specto in estate in actero et zosis et folijs vix
Unde bonum est: in die frequente lavare manus in aqua
et actero et pta facit tergere et odorare ad manus.
Et omne est igitur tam in estate quam in hieme acterosa
odorare. In monte aut pestilano tunc vix non
potui quia nesci de domo ad domum cumando in fr
mos causa paupertatis mee. In ponia et ponia
hinc actero meum portari: veniens ad os et nasum
quod omnia acterosa opulat meam humorem: nec facit
venenosa mure: est tunc in zosis peste sosis mure
no redemibz vix me vix potuit. Quia aut ista
et media per meum probam.

De Confortamentibus cordis et ali orum membrorum

Quibus confortantia her sunt: roris: cassia: fistis:
plantago in ceteris herbis: quae confortant
spiritum interiore. Her enim proprie valent in volgarum
communitate ubi facile contingit quod unus infirmus ab
aliquo ideo finit canca ne anhelus inspirat ab aliq
Quia enim ab aere infecto obscurant si hoc non potest
pducta in manu. Valde enim sanum est quod lavam os
omni et manus sepius in die: in aqua rosacea actero
mixta. Si aut pducta huius non potest tunc faciat in actero

et sic istis seruans et sic istis fruans. *gumiratz*. Inuicibus
 habemus et pro magno remedio laxano ventris. Si autem *vil p[ro]p[ri]um est*
 laxano ventris naturate fieri non potest propter artificia
 nate per suppositorum ad quod bene valent pillule pestilentes
 riales: que humore in apponitis. In domo et per teneas
 ignis: quod multum impeditur impetibus celestibus et clarificatur
 aeris. De cibo autem prestat dicitur quod variata sunt vult
 est: in sanis quam infectis. Sumatur igitur his in die
 in vino daretur lympham: vel in aqua daretur rosam
 aut in recensita clara nec sumatur d'variata nisi ad
 quantitas unius pisi d'vino l'aq' recensita ad
 quantitas duorum corticorum: variata in vase penitus dissoluta
 differat enim perandem: usque ad mediam diem: ut vari
 ara in corpore sua exerceat operationes. Bonum insuper
 ferendum in vino puro: sepe iudicium sumendum est: non
 multum sit quod nimia abundantia purificatio humorum in
 dunt. Caneamus in cibis omnia calefactura: ut sint
 piper et allium: hoc enim piper cerebrum a flegmate
 purgat: et spualia membra a viscosis humoribus: quod
 in nimis calefacit: et calefactio purificatio indur
 plus videtur sola amaritudo quam calorem odorem et saporem
 in ipsa plantis. Allium enim hoc a flegmate purget
 et malos humores eiciat et pronoret appetitum come
 dendi et aeris suum intrare non permittit: quod in oculos
 gemitur et caput vniuersumque sepe comedentis cale
 facit. Ideo non videtur plantis. Pestilentia enim ex
 calida causa sepe augmentatur. Quod igitur alibi pro famili
 oris digestiois sunt tanto meliores. De mane su
 mant cibaria bulia. De nocte vero assuta. Brodia

Pyriata

3° dribey

Cañtela

Allium

acetosa
ferula

maſcar blaſt.

Saffran

Peregrin

Ruten

morſ ibi non
eſt timida.

Quo minto

& pulmenta emittent niſi fuerit acetosa. Tempore
enim peſtilentie pvalent ferula acetosa alijs me-
dicinis. Satire dicitur emitti os fructu niſi ſint
acetosi ut ſunt ceraſa: malogranata / aut modum
de piceo l' pome loco medicine. Na os fructu qui
fructu induit. Spes dicitur quoniam ſit zinzibe-
rinamomum cinnum flores maſcaru a cary in his
enim optia ſalta pro dimidia promittunt. Sed ſi ſit
pauperes inſpirat / ruita / ſaluia / mures galliung
peronlimo & in acetio miſteat ſit a b ſalta
Si aut mediores ſit ruita dicitur cinnum a cary
& miſte ſit in acetio a talis ſalta valet & om-
puresfactioz prohibita. Quia ſummitas cordis
inſignem a medum ſanitas in corpore eſt. Quare ca-
nendu eſt ipſa peſtilentia: ne quis morte timeat ſit
& ſollit ne peſtilentialis morbi: l' periculi cuiuscuq;
vere vivendo a diu vivere ſperet.

De fleubothomia :

Leubothomia ſet in menſe fieri pot niſi etas vel
aliquid huius prohibeat ut apparet in pgnis
l' in aliq' debili: vel in patientibus fluxu ventris
fiar ante fleubothomia in baſilica dexia vel ſiniſtra
an gneſthoz. poſt huiusmodi vane baſilice valet eſſe
gandiaſu & bibere bonu vinu vel bona carnifiam
Semper in ipſa: nec eſt quoniam dormire a diu
in q' baſilica eſt huius. Si quis aut appoſtemare
p granam ſenſerit vel in eſſe infectu: tunc oio dicit
Commu: ambulando: qz in ſomno calor ſenſerit ve

maſcio Vene.

nem habuit ad cor & ad alia membra spiritalia
 in q vix aliqua herba p̄t vale veneni ad statū p̄stī
 m̄ r̄uocare: qd̄ m̄ nō faceret si hō esse in motu.
 Sed dicit quis: Ex quo oīs somnū de viciis. Quid si
 hūc somnū nāles. Ad hō dicit breuiter qd̄ in ip̄e pe
 silentiali statū p̄t d̄mestros si qd̄ hūc libi nē dor
 miendi: talis libido de r̄uocari per sp̄m in ocul
 nel in campis & sic somnū nālis p̄t fieri p̄ vna horā
 p̄t d̄mestros. Dicit igitur Amicema. Et si hō vellet
 dormire de hūc bonū hāstū an dormitūz: qd̄ hō
 exis in somno aīrū multos humores & ystē mali
 humores d̄pellunt per humos hūc hāstū. Sed dicit
 quis: Quid de sentire hō qm̄ est infectus. Ad hō r̄ndeo
 qd̄ hō qm̄ infectus est tali die nō multū d̄mestros qd̄ est
 r̄plemus malis humenibz & statū p̄t p̄ndū hūc libi nē
 dormiendi & magna vale fortior sub frigore sentit.
 hō et magnū dolor d̄nauerianū parte caput. Sed oīa ista
 de r̄uocare p̄ modū sp̄m hūc hūc. Equitate aut
 vel ambulare nō p̄t p̄t magna p̄gicā caputis & pon
 decedat: nā hō infectus a hora libidine hūc dor
 miendi: qd̄ veneni int̄m̄s sp̄m r̄uale: sic qd̄
 semper r̄ndit ad r̄quie. Existis igitur signis hō sentit se
 infectum. Si quis aut r̄ndit nōlet: expedet p̄medū
 dū & statū sentiet appostema sub brachiis vel nūc
 pudibunda vel nūc amēs. Est aut sumū r̄medū
 si quis sentiet oīa predicta vel somnū viciis: qd̄ hō
 ex p̄dictis p̄t in somno p̄t r̄ualis quiescit. Veneni
 aut aspergē p̄membra hūc & inde. Hec oīa p̄ me
 ip̄m probam. Istis aut sic statūbus qm̄ hō sentiet se

queo

queu

Adie lassen.

est infectum: q̄ n̄q̄ fieri p̄ eode die sanguine min-
uat abunde usq̄ ad Sinopim 1. usq̄ ad vertiginē
q̄ parua minutio sanguis vene n̄ exeat. Si aut̄ h̄o
nō veller miderē plures venas sūt: tūc p̄mittat
tūc una mīsa. et p̄m̄s d̄m̄ 2. usq̄ ad v̄tarda
cōs sanguis: q̄ parua fluxio sanguis vene n̄ foras
exeat ut patuit. It̄ h̄o mīsa venis sū sū infectis
sine non s̄p̄ v̄tēt Somnū p̄ die usq̄ ad mediā no-
ctē. & sēmp̄ in ead̄ parte corp̄is in q̄ apostē apparuit
fiat mīsa vene. Si vero apparer̄ apostē sub v̄tino
dextro fiat fleubothōia in medio ead̄ v̄tini d̄ medi-
ana. Si aut̄ sub sinistro fiat fleubothōia in mediā
ead̄ v̄tini vel in ep̄ura 1. in vena circa parū
digitū. Et si circa pudibunda: fiat fleubothōia in
pede ead̄ lateris circa calca. Si aut̄ apostē fuer̄
in collo fiat fleubothōia de cephalia circa pollucē
in manu lateris 2. 3. vel mediana ead̄ brachii
vel in manu ead̄ lateris circa digitū minore
Si aut̄ apparuer̄ circa an̄e fiat fleubothōia de
cephalia eiusd̄ lateris l̄ d̄ una que est inter m̄lucē
& pollucē ne multa venenosa inuadat cerebrū vel
d̄ vena que est circa minore digitū: l̄ circa ar̄icula
que a multis medicis vocat̄ basilica. Si apparuer̄
in scapulis minūe n̄ venosis & p̄mo minūe medi-
ana. Si in dorso minūe sup̄ pedura magna. Et hec
oīa fiat s̄ h̄o nō dormierit an̄ cognitos apostemat̄.
Si aut̄ talia apostemata senser̄ p̄ dormitiōis in
fieri de minutio in parte crucifera ut si apparuer̄

Tota Regimen Sanitatis p Versa

- Januarius* *¶* In Jano clavis calidisq; cibis potariis
Atq; d'ans pota p' stunda su v' nota
Ledit em' medo tunc potans hui' caelo
Balnea m'iq; mures a vena stinde mures
- Aquarius* *¶* Aquarius calidus a h'midus bonu
Tange' r'ura cane in luna videtur aquosus
Inferi m' plantas exaltos erige mures
Et si corpus uer m' m'edius ad loca m'is
- Februarius* *¶* Nasit' ocula febris februario nulla
D'ontu a estis si cane v'ide velis
Tunc cane frigida d' pollice f'mide r'udis
Duge mellis f'mu' pectus q' morbo m'icabit
- Martius* *¶* P'isus frigidus a h'midus Indifferens
P'isus h'us luna noli m'icare podag'ra
Cane via m'iq; su potio modo salubris
- Martius* *¶* Martius humores gignit variisq; dolores
Sume abn' p'ice rocturas si plag' v're
Balnea sunt sana sed que s'p'flata vana
Vena nec abluenda: nec potio su tribuenda
- Artes* *¶* Artes calidus est a s'cus p'om
Nil capite f'anes artes in luna u'fulget
De vana m'ines a balnea m'iq; mures
Non tangas artes nec barba uada mures
- Aprilis* *¶* Hic probat in vere v'ices aprilis hui'
Cuncta r'inasunt pori m' aperit m'um
In quo palpefor corpus. s'agus q' i'st
Ergo soluat v'icet: non m'inuam

Thaurus ¶ Thaurus frigidus & siccus multus
 Debat planies in luna thaurus haurit
 Non minus in edificis: nec semina parces
 Et medicus cunctis in fere vngdo tollit
 Manus ¶ Manu semina laxari sit ita mure
 Sunda vena sed balnea dant amena
 Cui calidis velus sunt formula seu periculis
 Poribus astricta sit salua in tridicta
 Geni ¶ Edemini calidu & humidu multu
 Brachia non minus in lustrat in gemellos
 Ungulis & manibus in fere mura neget
 Summa ¶ Numq̃ portatus a promissis perit

